

Кључне речи:

Кретање, мењање, дијалектика, бивање, логос.

Резиме:

Хелени су ти који су покренули и уздигли филозофију. Покренули су је баш они, пре свега због тога што су они први народ Старог века који за себе зна као за слободан народ. „Данас“ јасно видимо да је слободно мишљење, који је главни услов настанка филозофије, могло да се јави тек код човека који за себе зна као за слободно биће. Хераклит из Ефеса је „задужио“ заувек филозофију, тако што је заправо он био зачетник једног новог облика мишљења, које ће се у даљем развоју филозофије показати као права бит сваког мишљења уопште. Реч је наравно о дијалектици, уз помоћ које Хераклит открива кретање, те успоставља бивање као принцип свега. То бивање он одређује као логос.

ХЕРАКЛИТ КАО ЗАЧЕТНИК ДИЈАЛЕКТИКЕ

По свом општем принципу, Хераклитова филозофија се сматра напретком у односу на елејску филозофију, тј. Зенонову субјективну дијалектику. Док је по примени тог принципа на природно-филозофску форму она припада јонској филозофији. За Хераклита дијалектика је принцип онога што јесте, као принцип јединства супротности. Не припада она само мисаоној свести човека, него је схваћена као основа самог објективитета.

Хераклитову концепцију дијалектике развоја у сталним супротностима можемо у оквиру његове филозофије свести на два принципа:

принцип истости (идентитета) и сталне разлике истога и

принцип прелаза у друго (јединство супротности), тј. прелаза једног идентитета у други идентитет као нову засебност у општој повезаности.

Тај Хераклитов начин мишљења не укида Аристотелов принцип идентитета, него му даје само потпуније значење са обзиром на сталан развој. Шта уопште значи да је, на пример, нешто себи једнако? Ништа није стално и непроменљиво. Свако живо биће, сваки предмет увек се мења, јер се другачије и не може замислити живот или постојање. Свака секунда трајања значи и мењање. Стога првобитни идентитет није никад сталан ни статичан. Све дотле док сталне промене не доводе до нове битности и квалитета, до тада оно што јесте остаје своје „ја“ у бити садржаја, иако се непрестано мења. У општем мењању остаје константна бит по којој то што јесте остаје баш то. Дрво се на пример, може ширити, сужавати, може бити суво или влажно. Још низ других промена може се догодити, али ипак то дрво неће престати бити дрво, све дотле док не пређе у нови квалитет на основу промене квантитета. У сталним разликама постоји увек носилац свих тих промена, тј. супстрат (hupokeimenon).

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com